

Recenzja książki autorstwa E. Skawińskiej, K.G. Sobiech, K.A. Nawrot pt. *Makroekonomia*

Zofia Skrzypczak

Książka autorek, wywodzących się ze środowiska naukowego Politechniki Poznańskiej, rekomendowana jest przez nie jako podręcznik przygotowany dla studentów studiujących w trybie niestacjonarnym na uczelniach technicznych.

Książka składa się z trzech części.

W pierwszej – zatytułowanej *Wstęp do teorii i praktyki gospodarki rynkowej* – autorki prezentują współczesne szkoły ekonomiczne (rozdz. 1), m.in. neoklasyczną, monetarystyczną, ekonomię podaży; w ciekawy i uporządkowany sposób przedstawiając najistotniejsze teorie, zarówno te będące już istotnym elementem historii myśli ekonomicznej, jak i te stanowiące ważny wkład do nauki współczesnych nam ekonomistów.

W tej części pracy została omówiona również istota gospodarki rynkowej i typy systemów rynkowych (rozdz. 2): neoliberalny (model anglosaski), socjaldemokratyczny (model państwa dobrobytu), społeczna gospodarka rynkowa (niemiecki ordoliberalizm) i model wschodnioazjatycki („azjatyckie tygrysy”). Autorki prezentują także zagadnienia, związane z rolą, jaką państwo może pełnić w gospodarce (rozdz. 3), przedstawiając zarówno ewolucje poglądów na ten temat, jak i argumenty przemawiające „za” i „przeciw” ingerencji państwa w gospodarkę (zwracają uwagę zarówno na kwestie zawodności rynku, jak i zawodności państwa).

W drugiej części książki autorki opisują funkcjonowanie współczesnej gospodarki rynkowej, prezentując zagadnienia: sprawności gospodarki rynkowej, rozwoju oraz wzrostu gospodarczego, pieniądza i polityki pieniężnej, nierównowagi we współczesnej gospodarce, budżetu państwa i transformacji systemowej polskiej gospodarki.

W rozdziale poświęconym ocenie sprawności gospodarki rynkowej (rozdz. 4) autorki przedstawiają miary poziomu działalności w gospodarce, dokonując przeglądu

podstawowych makroagregatów (PNB, PNN, PKB, DN) i prezentując zachodzące między nimi współzależności; przedstawiają także metody oceny konkurencyjności gospodarki (opisują mierniki syntetyczne i cząstkowe), szczególną uwagę poświęcając analizie i perspektywom wzrostu międzynarodowej konkurencyjności polskiej gospodarki.

We fragmencie poświęconym problematyce wzrostu i rozwoju gospodarczego (rozdz. 5) autorki opisują m.in. miary wzrostu i rozwoju: wskaźniki ilościowe oraz jakościowe (m.in. HDI – *Human Development Index*, HPI – *Human Poverty Index*, wskaźnik Giniego, krzywa koncentracji Lorenza).

W rozdziale poświęconym pieniądzu i polityce pieniężnej (rozdz. 6) w konwencjonalny, spotykany w większości podręczników makroekonomii zaprezentowano historię i funkcje pieniądza, rynek pieniądza – z kategoriami popytu na pieniądz i podaży pieniądza, zjawisko kreacji pieniądza przez system bankowy, a także problemy polityki pieniężnej (m.in. stopy procentowe, operacje otwartego rynku, rezerwy obowiązkowe, operacje kredytowo-depozytowe).

W rozdziale dotyczącym nierównowagi gospodarczej (rozdz. 7) autorki przedstawiają trzy tradycyjnie przywoływane jej atrybuty: cykl koniunkturalny, bezrobocie i inflację – prezentowane są teorie charakterystyczne dla różnych szkół ekonomicznych.

W kolejnym rozdziale (rozdz. 8) przedstawiony jest budżet państwa i problemy polityki fiskalne. Autorki po tradycyjnym wprowadzeniu do tych zagadnień omawiają wybrane problemy polityki fiskalnej, m.in. zależność między stopą podatkową a wpływami budżetowymi (krzywa Laffera), związek między fiskalizmem a tempem wzrostu gospodarczego (klin podatkowy), relacje między deficytem budżetowym a deficytem finansów publicznych.

Tę część książki zamyka rozdział poświęcony transformacji systemowej polskiej gospodarki (rozd. 9).

Trzecia część książki poświęcona jest makroekonomii gospodarki światowej. Autorki omawiają problemy globalizacji, międzynarodowej integracji gospodarczej i międzynarodowych stosunków gospodarczych oraz makroekonomicznych dysproporcji rozwojowych współczesnej gospodarki światowej.

W rozdziale dotyczącym globalizacji (rozd. 10) opisano korzyści i zagrożenia procesu globalizacji, zjawisko międzynarodowego przepływu kapitału (występującego w różnych formach), dokonano oceny poziomu globalizacji gospodarki, wykorzystując wskaźniki transnacionalizacji – tzw. wskaźniki korporacji transnarodowych KTN (wskaźniki efektywności gospodarki, wskaźniki finansowe dotyczące inwestowania i wskaźniki swobody przepływu kapitału ludzkiego) oraz przedstawiono rolę bezpośrednich inwestycji zagranicznych w procesie globalizacji.

W rozdziale opisującym międzynarodową integrację gospodarczą (rozd. 11) przedstawiono zarówno teoretyczne aspekty procesu integracji, jak i cechy integracji europejskiej, a także oczekiwania, skutki i wyzwania, jakie niesie za sobą uczestnictwo Polski w Unii Europejskiej.

W rozdziale poświęconym międzynarodowym stosunkom gospodarczym (rozd. 12) omówiono teorie wymiany międzynarodowej, począwszy od XVII-wiecznych koncepcji A. Smitha (teoria kosztów absolutnych) i D. Ricardo (teoria kosztów komparatywnych), aż po współczesne teorie neoczynnikowe (m.in. B. Ohlina i P.A. Samuelsona), teorie neotechnologiczne (teoria luki technologicznej, cyklu życia produktu i korzyści skali) i teorie popytowo-podażowe (teoria handlu wewnątrzgałęziowego, podobieństwa

preferencji i zróżnicowanych produktów); przedstawiono pojęcie i strukturę bilansu płatniczego, a także problemy stosunków monetarnych w gospodarce otwartej.

Książkę kończy rozdział, w którym opisane są makroekonomiczne dysproporcje rozwojowe współczesnej gospodarki światowej (rozd. 13). Autorki dokonują diagnozy stanu faktycznego, przedstawiając doświadczenia krajów rozwiniętych i krajów rozwijających się oraz analizując przyczyny i prezentując sposoby zapobiegania narastaniu dysproporcji rozwojowych (m.in. teorie modernizacji, teorie podstawowych potrzeb, teorie zależności) oraz konsekwencje istnienia dysproporcji rozwojowych (problem żywnościowy, problem zadłużenia międzynarodowego).

Na szczególną uwagę zasługuje niewątpliwie niekonwencjonalna struktura i układ recenzowanej książki. Jest w niej zawarte nowe spojrzenie na makroekonomię, niespotykane dotąd w literaturze polskiej i światowej. Ale są w książce również fragmenty, których pełne zrozumienie wymaga znajomości pojęć i koncepcji niewyjaśnionych przez autorki książki, co powoduje zatem konieczność odwołania się do innych pozycji literatury przedmiotu.

Można mieć wątpliwości, czy studenci studiów niestacjonarnych na kierunkach technicznych, dla których jest rekomendowana recenzowana książka, będą w stanie samodzielnie się nią posługiwać. Natomiast niewątpliwie jest to interesująca pozycja na polskim rynku wydawniczym, pozwala rozszerzyć i uporządkować posiadaną już wiedzę oraz może stanowić ważną pozycję w zbiorze literatury uzupełniającej dla studentów wszystkich toków i kierunków studiów (także ekonomicznych).

Skawińska, E., Sobiech, K.G. i K.A. Nawrot. 2008. *Makroekonomia*, Warszawa: PWE.